

Järjestöt: Palveluiden käyttäjät uhkaavat unohtua sote-uudistuksessa

Kuluttajaparlamentti vaatii palvelujen käyttäjien näkökulman parempaa huomioimista sosiaali- ja terveystalvveluja uudelleen organisoitaessa. Uudistusta ollaan rakentamassa organisaatioista käsin, kun sen pitäisi lähteä liikkeelle nimenomaan palvelujen käyttäjien tarpeista. Sote-uudistuksessa tulee panostaa perustason palveluihin sosiaalipuolta unohtamatta.

Sosiaalipalvelut uhkaavat jäädä terveydenhuollon jalkoihin sote-uudistuksessa. Jo nykyisin sosiaalihuollon palveluja alibudjetoidaan yleisesti. Valviran selvityksen mukaan Suomessa on kuntia, joissa ei ole yhtään pätevää sosiaalityöntekijää. Riskinä on, että huono kehitys jatkuu myös sote-uudistuksen jälkeen.

Sosiaali- ja terveystalvvelujen järjestelmä on tällä hetkellä monimutkainen ja sektoroitunut. Keskiössä eivät ole palveluiden käyttäjät. Uudistuksessa lähtökohtana tulee olla asiakkaiden hoidon ja palveluiden yksilöllinen tarve sekä katkeamattomat hoito- ja palveluketjut eri toimijoiden välillä.

Yksi ratkaisu sektoroitumisen ongelmaan olisivat matalan kynnyksen palvelupisteet, joissa eri toimialojen työntekijät tapaavat asiakkaita.

– Apua tarvitseva ihminen on kokonaisuus; on hankalaa, kun vaikkapa toimeentuloon, terveyteen ja jokapäiväiseen selviytymiseen liittyviä palveluja ja tukia pitää osata hakea eri paikoista, sanoo **Marjaana Kirjavainen** Suomen Sydänliitosta.

Kuluttajaparlamenttiin kuuluvat järjestöt kohtaavat palveluiden saatavuus- ja laatuongelmat päivittäin jäsentensä yhteydenotoissa.

– Terveystalvvelujen heikkeneminen näkyy jopa kahden kuukauden jonona terveystalvvelukeskuslääkärille tai sitten vastaanottoaikaa ei anneta lainkaan ja lääkäriin saa yhteyden ainoastaan puhelimitse, kommentoi **Asta Tirronen** Suomen Kilpirauhasliitosta. Perustason sosiaali- ja terveystalvveluille tulee varata riittävät resurssit ja niitä pitää kehittää alan houkuttelevuuden lisäämiseksi, jotta työntekijät viihtyvät ja pysyvät työssään. Näin estetään ammattitaitoisen henkilökunnan kato yksityiselle puolelle ja mahdollistetaan se, että asiakkaat saavat tarvitsemiaan palveluita.

Järjestöt näkevät terveystalvvelukeskus- ja sosiaalipalveluiden huononemisen merkittävänä syrjäytymistä ja eriarvoisuutta aiheuttavana tekijänä. Kaikkein heikoimmassa asemassa olevia pystyttäisiin parhaiten auttamaan juuri perustason työllä.

– Työssäkäyvä väestö käyttää työterveyshuoltoa tai joko lakisääteisten tai vapaaehtoisten vakuutusten korvaamia yksityisiä palveluita. Kuntien perusterveystalvvelut on viime vuosina päästetty rapautumaan kun sitä vastoin työterveyshuoltoa ja erikoissairaanhoidoa on kehitetty. Sote-uudistuksessa pitäisikin ennen muuta saada lähipalvelut kuntoon, **Seppo Mustonen** Eläkeliitosta sanoo.

Kuluttajaparlamentin sosiaali- ja terveyspalveluita koskevan kannanoton takana on 29 sosiaali- ja terveysalan sekä lasten ja nuorten parissa työskentelevää järjestöä. Kannanotto löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta: <http://bit.ly/1ytBalg>

ADHD-Liitto ry
Aivoliitto ry
Aivovammaliitto ry
A-klinikkasäätiö rs
Allergia- ja astmaliitto ry
Autismi- ja Aspergerliitto ry
Eläkeliitto ry
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
Hengityслиitto ry
Invalidiliitto ry
Irti Huumeista ry
Kehitysvammaliitto ry
Kotien Puolesta Keskusliitto ry
Kuuloliitto ry
Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry
Lapsiperheiden Etujärjestö ry
Marttaliitto ry
Mielenterveysomaisten keskusliitto – FinFami
Mielenterveyden keskusliitto ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry
Perussuomalaiset Nuoret ry
Sateenkaariperheet ry
Suomen Kilpirauhasliitto ry
Suomen Monikkoperheet ry
Suomen Parkinson-liitto ry
Suomen Potilasliitto ry
Suomen Sydänliitto ry
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry

Kuluttajaparlamentti on Kuluttajaliiton koordinoima valtakunnallisesti merkittävien järjestöjen vaikuttamisfoorumi. Sen tavoitteena on vahvistaa kansalaisjärjestöjen ääntä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Tänä vuonna toiminnassa on mukana lähes 40 järjestöä. Vuoden teemoina ovat sosiaali- ja terveysala sekä lapset ja nuoret. Kuluttajaparlamentin kannanotot ja niiden sisältämät vaatimukset ovat kokonaisuudessaan nähtävissä osoitteessa: <http://bit.ly/1s8nx11>